

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Andrea Karkošiaková

V krajine čítania

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: <Mgr. Andrea Karkošiaková>
Kontakt na autora UZ: <ZŠ Nacina Ves,
ajiskog@gmail.com>

Názov: <V krajine čítania>
Rok vytvorenia: <2014>
**Oponentský posudok
vypracoval:** <PaedDr.Alžbeta Orendáčová >
ISBN 978-80-565-0602-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1 Indiánske kmene	4
2 Indiánska rozprávka	7
3 Osemtisícovky	10
4 Ideme do hôr	14
5 Zvedavá čokoláda	17
6 Panpulóni	20
7 Náušnica v uchu	22
8 Maoeoeouááááá	24
9 Z ríše zvierat	27
10 Cisárové nové šaty	29
11 Kúzlo šťastia	33

1 Indiánske kmene

Indiánske kmene

Určite viete, že Indiáni žijú v típí, nosia ozdoby z vtáčieho peria a sú odvážni bojovníci. Dokonca ste si možno típí a indiánsky oblek podľa našich článkov vyrobili. Vedeli ste však, že nie je Indián ako Indián? Len v Severnej Amerike bolo viac než sto rôznych indiánskych kmeňov. Boli medzi nimi odvážni bojovníci, prostí farmári i skutoční šamani. Pozrime sa na tie najznámejšie kmene!

Huróni

Ich názov je odvodený z francúzskeho hure – hlava divokého prasaťa. Znie to hrozivo, že? Hrozivý bol aj hurónsky rev, ktorého sa desili Francúzi pri obliehaní dedín Hurónov. Ten znel ako hlasný smiech prechádzajúci do kriku až revu. Tip: Keď sa budete nabadúce smiať, vyskúšajte si to! V skutočnosti však boli Huróni skôr kludní farmári. Ženy obrábali polia a pestovali kukuricu, muži sa venovali lovu rýb a divokej zveri. Kmeň prakticky zanikol okolo 18. storočia, keď sa ich územia zapáčili útočným a lepšie ozbrojeným Irokézom.

Čerokiovia

To boli naozajstní indiánski odvážlivci! Chlapci sa od detstva učili nevyhnutným schopnostiam – stopovaniu zveri ([link na článok](#)), lukostreľbe alebo sebeobrane od starších mužov svojho kmeňa. Akonáhle dosiahli dospelosť, dostávali chlapci orlie pero ako symbol plnohodnotného bojovníka a nosili ho po celý život na svojom odeve. Existuje legenda o skúške dospelosti tohto kmeňa. Otec odviezol svojho syna do lesa, zaviazal mu oči páskou. Chlapec musel v lese celú noc zostať a nesmel si pásku dať dole – jedine tak sa mohol stať mužom. Tip: Zvládli by ste takúto skúšku odvahy? Vyskúšajte to aspoň v záhrade!

Apači

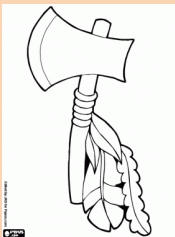
Viete, kto je najznámejším Apačom? Samozrejme Vinnetou! Je to síce vymyslená postava, vlastnosti má ale naozaj apačské – je ústretový k svojim priateľom, nezastaviteľný v boji proti svojim nepriateľom. Naozajstných Apačov by ste v lese stretnúť nechceli – belochoch skrátka neznášali. Pritom boli veľmi silní a bojovní, seberovných v bojových stratégiách nemali. Už samotné slovo Apač totiž znamená „bojujúci človek“. Traduje sa, že bojovník z kmeňa Apačov mohol bez prestávky zabehnúť 80 kilometrov. Tip: Koľko dokážete zabehnúť vy? Skúste to trebárs indiánskym behom .

Siouxovia

Je to veľmi známy a dodnes početný indiánsky kmeň. Pochádza z neho jeden z najodvážnejších Indiánov svojej doby – náčelník Sediaci Býk. Preslávil sa tým, že dokázal do boja združiť sedem indiánskych kmeňov. Bol totiž veľmi vážený a inak rozhádané kmene sa pod jeho vedením dokázali uzmierniť. Kto je Sediacim Býkom vo vašej partii? Musí mať nielen autoritu, ale aj byť štedrý ako správny Sioux. Zaujímavé sú svadby týchto Indiánov – novomanželia mali 12 až 15 rokov a pred svadbou nesmeli jeden druhého vidieť.

ÚLOHY K TEXTU:

1. Prečítajte si text. Diskutujte, ktorý kmeň sa vám páči, v čom.
2. V skupinách si každý vyberie si jeden text a prečíta ho ako hlásatelia televíznych novín, hroznú správu, mimozemskú informáciu.
3. V skupinách si vymyslíte názov pre Váš kmeň.
4. Nakreslite znak Vášho kmeňa(môžete sa inšpirovať námetmi z internetu)
5. Dajte si indiánske mená a vymyslíte si Váš indiánsky pokrik.
6. Predstavte sa svojim spolužiakom a povedzte, čím je Váš kmeň zaujímavý (čomu sa venujete, kto je Váš náčelník, prípadne ukážte niečo zaujímavé zo života svojho kmeňa)
7. Predved'te váš pokrik. Povedzte ho nahlas, potichu, smiešne, vyľakane.
8. Vyfarbite si svoj indiánsky totem a napíšte k nemu krátky príbeh ako vznikol.

.....
.....
.....
.....

.....

Na indiánsku osadu padol súmrak. Ale nebol to večer ako každý iný. Toto bol večer výnimočný. Všetci muži sa zhromaždili pred totemom, aby sa pripravili na lov. Oči sa upierali na šamana, ktorý sa zvláštnym spevom a tancom snažil získať priazeň bohov. Na tvárach indiánskych mužov sa zračilo sústredenie aj napäté očakávanie. Čo im prinesie zajtrajšok? Ak budú mať dost' šťastia, budú môcť predviesť svoju silu, rýchlosť, šikovnosť, ale hlavne statočnosť a odvalu. A stanú sa z nich hrdinovia. Kto by nechcel byť hrdinom?

A predsa bol medzi nimi jeden muž, ktorý sa netešil. Úzkosť mu zvierala hrdlo a srdce mu splasene bilo. Bol veľmi mladý, ešte takmer chlapec. Ale jeden taký lov už zažil. No neprinesol mu slávu. Keď začul ten divoký dupot bizónieho stáda, na nič nečakal a ušiel. Odvtedy s ním nikto neprehovoril, všetci sa naňho posmešne pozerali a čo bolo najhoršie, začali ho nazývať Zajačí Chvostík.

Keď Indiáni vzdali bohom obeť a pomalovali sa bojovými farbami, odišli do svojich típi. Zajtra ich čaká ťažký deň, treba si dobre odpočinúť. Už bola hlboká noc, všetci tuho spali, len Zajačí Chvostík si lámal hlavu nad tým, ako sa vyhnúť lovu.

A prišlo svitanie. Indiáni opustili tábor a vybrali sa hľadať lovnú zver. Dlho putovali, ale Indián nesmie dbať na únavu. Zrazu začuli hvizd. "Aha, tam!" ukazuje Indián Bystré Oko do výšky. Nad nimi sa mihol orol skalný, pán výšin. Indián Rýchla Ruka

nezaváhal, okamžite napol luk a už aj jeho šíp našiel orla.

Kým sa všetci radovali a obdivovali čarostrelca, Zajačí Chvostík využil príležitosť, že ho nikto nevidí a pod'ho preč. Nie, neostane tu ani chvíľu. Radšej nech sa mu aj posmievajú, ako sa nechať zadláviť bizónom či roztrhať nejakou šelmou. Ustatý po prebdenej noci a dlhom putovaní si ľahol pod strom a zaraz zaspal.

Zrazu ho z tuhého spánku vytrhol podozrivý zvuk. Nestačil sa ani poriadne prebrať, len inštinktívne siahol po puške. Priamo proti nemu sa valil bizón. Zajačí

Chvostík nemal čas premýšľať. Kľakol si, namieril a prááásk, ozval sa ohlušujúci výstrel. Zavrel oči.

Keď ich znovu otvoril, len pár metrov pred ním ležal bizón. Trafil ho na prvýkrát. Zajačí Chvostík tomu nemohol uveriť. Čože? On a taká korisť? Ved' toto sa podarí len tým najskúsenejším lovcem! Prvýkrát v živote sa cítil naozaj šťastným.

Medzitým sa zotmelo. Indiáni z osady sa už vrátili domov. Lov bol úspešný, mäsa bude dosť pre všetkých. Je čas na radosť. Zábava aj hostina už bola v plnom prúde, keď si ktosi všimol, že Zajačieho Chvostíka nikde niet. No iste, zbabelec, niekam sa schoval, mysleli si všetci. Potom im to však nedalo. Je už hlboká noc, čo ak sa mu niečo

stalo, čo ak potrebuje našu pomoc? Nech je, aký chce, ale patrí k nám. Nemôžeme ho predsa nechať napospas nešťastiu! A Indiáni sa ho vybrali hľadať.

A dobre urobili. Našli ho na ceste. Bizón bol ťažký-preťažký, nebolo v silách jedného chlapca dopraviť ho do osady. Indiáni len neveriacky krútili hlavami. Od tých čias ho už nikto nenazval Zajačím Chvostíkom. Dostal iné meno - Statočné Srdce. A stal sa z neho ozajstný bojovník a hrdina. Niežeby už nikdy nemal strach. Ale naučil sa ho prekonať.

A zvíťaziť nad svojím strachom je to najväčšie víťazstvo.

ÚLOHY K TEXTU:

1. Vymysli nadpis pre príbeh a napíš ho na bodkovaný riadok.
2. Napíš, čo všetko majú indiáni predviesť, aby sa stali hrdinami:

.....
.....

3. Vyhl'adaj v texte indiánske mená a napíš ich

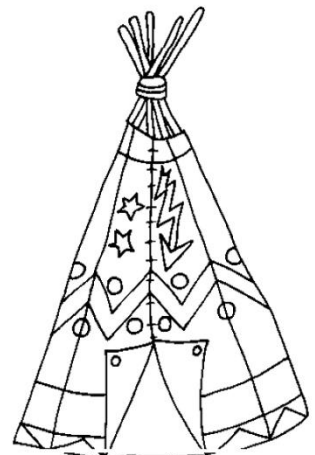
.....
.....

4. Vymysli ďalšie 2 indiánske mená. Napíš, pri akej príležitosti vznikli:

.....
.....
.....
.....

5. Napíš kedy a ako si Ty prekonal/a svoj strach:

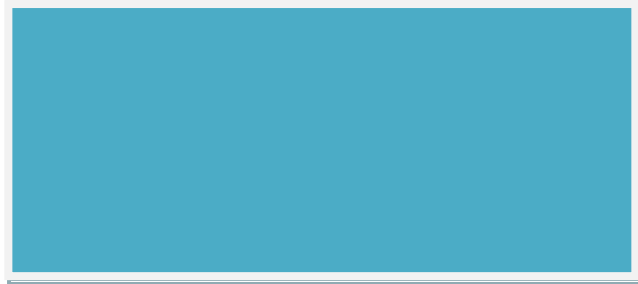
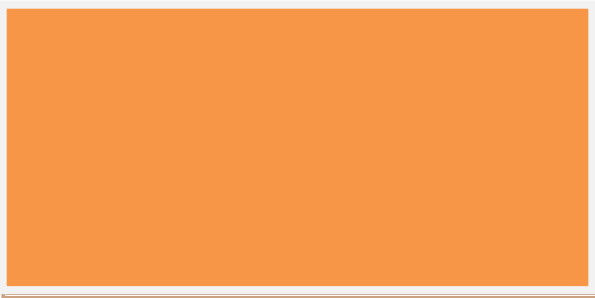
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....

6. V skupinách zdramatizujte pantomímou lov bizóna. Použit' môžete indiánske pokriky.

7. Do okienok napíš vlastnosti človeka, kedy je podľa Teba hrdina:

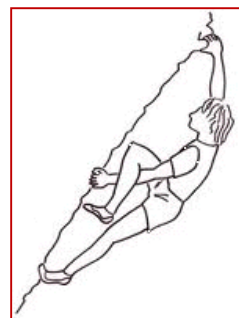

3 Osemtisícovky

- **Osemtisícovka** je vrch, ktorého nadmorská výška dosahuje 8 000 m n. m. a viac. Na zemi je 14 vrchov, ktoré majú hlavné vrcholy vyššie ako 8 000 m. Z toho je 10 v pohorí v Himalájach a 4 v pohorí Karakoram.

- Prvý pokus o výstup na osemtisícovku uskutočnili britskí horolezci v roku 1895 na vrch **Nanga Parbat**. Tento pokus si vyžiadal troch mŕtvych. Nanga Parbat je deviaty najvyšší vrch Zeme, vysoký 8 125 m n. m. Jej názov môžeme preložiť ako „Nahá hora“

- Prvý úspešný výstup na osemtisícovku dosiahli francúzski horolezci, ktorí v roku 1950 vystúpili na Annapurnu. **Annapurna** je desiaty najvyšší vrch Zeme, vysoký 8 091 m n. m. V roku 2006 vystúpil na vrchol prvý slovenský horolezec Peter Hámor.

- **Mount Everest** je s nadmorskou výškou 8848 m n. m. najvyššia hora na Zemi. Hora je pomenovaná po britskom geodetovi George Everestovi.

Prvými Slovákmi na vrchole Everestu boli Jozef Psotka (zahynul pri zostupe) a Zoltán Demján 15. októbra 1984.

- **K2** je druhá najvyššia hora sveta. Dosahuje výšku 8611 m.n.m. Názov K2 pochádza z 19. storočia, kedy expedícia, ktorá skúmala celú oblasť, pridela tomuto vrchu aj susedným vrcholkom označenia K1 až K5 (K2 zostalo dodnes, ostatné boli premenované).

- Prvý horolezec, ktorý vystúpil na všetky osemtisícovky, bol Talian Reinhold Messner.

Úlohy k textu

1. Prečítaj si text pomaly dvakrát.
2. So spolužiakom si prečítajte o každom vrchu a povedz, čo si si zapamätal.
3. Vyskúšaj si svoje čitateľské schopnosti! Prečítaj si nasledujúci kvíz a zakrúžkuj správnu odpoveď, prípadne dopíš do viet.

KVÍZ

1. Osemtisícovka je vrch, ktorý:
  - a) má nadmorskú výšku menej ako 8000m.n.m
  - b) má nadmorskú výšku 8000m.n.m a viac
  - c) má nadmorskú výšku presne 80 000 m.n.m
2. Na svete dosahuje nadmorskú výšku 8 000 m.n.m:
  - a) 10 vrchov
  - b) 4 vrchy
  - c) 14 vrchov
3. Britskí horolezci:
  - a) Vystúpili na Annapurnu v roku 1950
  - b) Vystúpili na Nanga Parbat v roku 1950
  - c) Vystúpili na Nanga Parbat v roku 1985
4. Prvý pokus o výstup na osemtisícovku uskutočnili .....
5. Francúzski horolezci vystúpili:
  - a) 1. Krát úspešne na osemtisícovku
  - b) Pokúsili sa vystúpiť na osemtisícovku
  - c) Boli neúspešní pri výstupe na osmetisícovku
6. Názov ktorej hory môžeme preložiť ako „Nahá hora“?.....

7. Doplň do textu:

Prvý slovenský horolezec menom ..... vystúpil
na vrchol ..... v roku .....

8. Britský geodet spomínaný v texte sa volá:

a) Reinhold Messner   b) Jozef Psočka   c) Georg Everest

9. Napíš mená 3 slovenských horolezcov:

.....

10. Čo znamená označenie K1 až K5?

.....

11. Na ktorú horu by si rád vyšiel a prečo?

.....

.....

12. Napíš 3 nevyhnutné veci, ktoré by si si so sebou zbalil na expedíciu.

.....

.....

4 Ideme do hôr

Každý z nás vie o priaznivých účinkoch a sile prírody. Vieme aj ako sa máme správať v prírode? Vieme sa správne zbalit' – čo si so sebou vziať a čo nie? V nasledujúcich riadkoch vás to naučíme ☺

Slovensko sa pýši nielen krásnymi horami. Okrem oddychu, tu môžete využiť aj cyklistické dráhy a navštíviť mnohé historické pamiatky. Ak však zavítate do hôr, mali ste si vašu trasu dobre naplánovať.

Deň dopredu si pozrite predpoveď počasia. Vedzte, že v horách sa počasie rýchle mení, preto si so sebou do vaku pribal'te aj náhradné ponožky a oblečenie, nepremokavú bundu, rukavice a čiapku. Dajte si pozor na hmlu a sneh, ktorý sa udržuje vo Vysokých Tatrách celoročne na niektorých miestach.

Samozrejme, nezabudnite na jedlo a dostatok tekutín. Mapa okolia a mobilný telefón sú vítané. V prípade núdze sa zorientujete v mape, či zavoláte pomoc. Pamätajte, že je lepšie mať pri sebe kamaráta.

Na nohy si obujte turistické topánky, do rúk si zoberte paličky. Pomôžete tak svojim nohám. Pri túre nekričíte a už vôbec si nepúšťate hudbu z telefónu.

Keď si zvolíte túru do niektorých našich pohorí, môžete požiadať horského vodcu o sprievod. Je to človek, ktorý vás bude sprevádzať a ukáže vám mnohé zaujímavosti.

Ak si chcete opekať, dajte pozor! Nie všade je to dovolené. Upozornia vás na to značky – piktogramy. Vo Vysokých Tatrách sa nachádzajú plesá. Nie sú určené na tvoje kúpanie. To urob po príchode domov vo vani ☺

Dôležitá rada na záver: Na túru sa vyber zrána. Ako hovorí slovenské príslovie: „Ranné vtáča ďalej kráča“

ÚLOHY K TEXTU:

1. Prečítaj si text.

2. V skupinách si prečítajte text ešte raz a diskutujte o ňom. Čo nové ste sa dozvedeli? Rozumiete všetkým pojmom?

3. Samostatne vypracuj nasledujúce úlohy. Potom ich spoločne čítajte, či si odpovedal/a správne. Vyskúšaj sa ☺

1. Vyber správne:

Slovensko láka turistov na:

Oddych   diskotéku   turistiku   plávanie   čítanie knihy
cyklistiku   historické pamiatky   kolotoče

2. Do hôr môžeme / nemôžeme chodiť sami.

Prečo?.....
.....

3. Doplni do textu správne slová z bubliny:

Medzi hlavné rizikové faktory v horách patrí.....

Každú cestu si ..... . Vždy si so sebou zbalím ....., ... a .....

V batohu budem mať aj .....

Náhradné oblečenie, medveď, starostlivo naplánujem,
rukavice, dobrý film, počasie, ponožky, nepremokavá bunda,
ponožky, čiapka, sponky do vlasov

4. Spoj čiarou veci k batohu a zbaľ sa tak správne do hôr:

lopta

Vreckový nožik

Nepremokavá bunda

Fľaša s vodou

Taštičku
s 1.pomocou

dáždnik

Suché oblečenie

Krém proti UV žiareniu

mapa

Lak na vlasy

DVD

jedlo

K tvrdeniam napíš ÁNO/ NIE. Odpoved' „nie“ zdôvodni

---

1. V horách môžem zapal'ovat' oheň a opekat'.
2. Do hôr nejdem sám.
3. Mobilný telefón si beriem, aby som počúval hudbu.
4. Ak sa stratím volám horskú službu.
5. Najlepšou obuvou do hôr v lete sú šľapky a sandále.
6. Na turistiku si môžem vziať aj turistické paličky.
7. Pred odchodom na túru si poriadne nagelujem vlasy.
8. Čím ideme v horách vyššie, tým klesá teplota vzduchu.
9. Na niektorých miestach vo Vysokých Tatrách sa celoročne udržuje sneh.
10. Horský vodca je človek, ktorý žije iba v horách.
11. Hmla vie byť tiež v horách nebezpečná.
12. Je dovolené kúpať sa v „plesách“.
13. V horách som hlučný a upútavam na sebe pozornosť.
14. Počasie v horách je veľmi premenlivé aj v lete.
15. Na túru je najlepšia turistická obuv.

Pozri si na internete vrchy v Tatrách a napíš, ktorý by si rád navštívil. Zisti zaujímavosti o tomto vrchu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5 ZVEDAVÁ ČOKOLÁDA

Bola raz jedna krajina, kde sa vyrábali sladkosti. Piekli sa tu cukríky veľké ako bochníky chleba, v špeciálnom šľahači sa šľahala cukrová vata, ktorá sa vypúšťala do vzduchu namiesto oblakov. Všetci ľudia, čo tu žili, mali dobré srdcia a sladké úsmevy.

Uprostred krajiny na námestí z gumených medvedíkov a mačacích jazýčkov stál kotol veľký ako katedrála. V tom kotli sa varila čokoláda. Každé ráno Ďuri Kurič založil pod kotlom oheň, a keď čokoláda začala voňať, vstávali všetci do práce. Nepotrebovali ani budík, ani predpoveď počasia. Čokoláda voňala každý deň ináč. Keď bolo sparno, bola

silná a horúca ako páliace slnko, na jar mliečna a sladká a v zime... v zime bola ľadová.

V jedno maškrtné ráno sa Jožko Pupkáč Ochutnávač prikradol ku kotlu. Ochutnal už v krajine všetko, čo sa ochutnať dalo – cukrové lízanky, mäťové bonbóny, orieškové müsli aj pelendrekové uzly, čokoládové keksíky, pomarančové želé, kokosové pusinky či maslové sušienky... Dnes sa rozhodol, že ochutná čokoládu. Voňala výnimočne dobre – mliečne vanilkovo, s nádychom škoric. Jožko sa vyšplhal na samý vrch kotla a ponoril doň svoj zvedavý prst. „Mňam, to je dobrotá!“ – oblizoval sa zvedavý Prst. „To bola ale dobrotá!“ – oblizoval sa zvedavý Jožko a ponáral svoj zvedavý Prst znova a znova do čokolády, až kým sa čokolády úplne neprejedol.

V krajine vznikol poplach a Jožka musela odviezť Sladká záchranka, aby mu poskytla prvú pomoc. Jožkovi bol udelený prísny zákaz jedenia sladkostí, namiesto ochutnávania mal povolené iba okukávanie a ešte k tomu mal predpísanú nemastnú-neslanú diétu... A to dovtedy, kým mu úplne nevytrávi...

Tu by sa mohla rozprávka skončiť, veď všetko dobre dopadlo a nikomu sa nič nestalo. Ale to ste teda na veľkom omyle! Stala sa totiž taká čudná vec. Čokoláda, ktorá sa inokedy len tak prevaľovala v kotli z jednej strany na druhú a z druhej strany na prvú, ostala po zásahu Jožkovho zvedavého Prsta veľmi zvedavá. Od samej zvedavosti sa nevedela zmestiť do kože, vlastne do kotla. Nakúkala ponad okraj von, vykláňala sa čoraz viac, až z neho na ďalší deň vytiekla.

„Kypí! Čokoláda kypí!“ – vykrikovali ľudia a ponáhľali sa ku kotlu. Keď vykypí čokoláda znamená to, že .. ....

❖ Napíš ako sa podľa Teba skončí príbeh. Prečítaj ho spolužiakom.

Vypracuj si úlohy k textu:

1. Vyfarbi správne tvrdenie z textu:

Všetci ľudia mali sladké úsmevy

Na námestí stála katedrála

Čokoláda v zime bola ako cencúľ

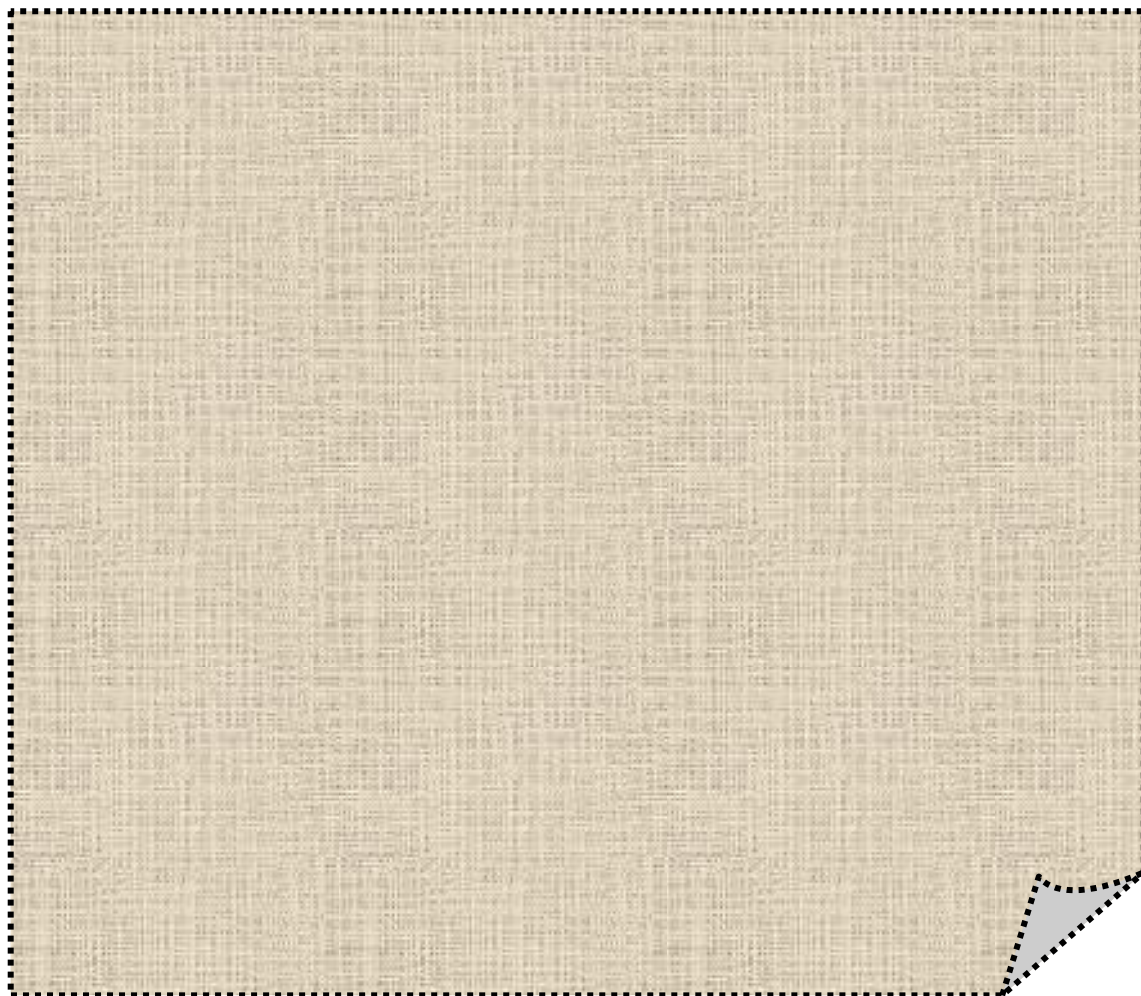
Jožka odviezla sladkú záchránku

Ľudia nepotrebovali budík

Čokoláda bola veľmi zvedavá

2. Nakresli Jožka Pupkáča a napíš, čo všetko ochutnal v krajine:

Představ si, že si nejlepší cukrář. Napíš tajný recept na výrobu nějaké Tvoje speciality:

A takto to vyzerá:

Bol som doma sám.
Aby sa mi dobre čakalo,
pil som kakao.
A tiež, aby som sa nebál.

Už som sa aj nebál,
naraz ktosi zvoní.
Joj! Ešte to mi bolo treba!
To určite budú Panpulóni.

Panpulóni
z Panpulónie
– až to srdce zovrie:
majú biele košele,
čierne panpulóvre.

Čierny panpulóver,
čierna papuľa,
čierne oči na mňa panpúlia.

Už niekoľkokrát prišli
a sa schovali
a zvonili a zvonili
a panpulovali.

Každý Panpulónec,
ktorý vidí zvonec,
zvoní, zvoní, zvoní,
až sa spanpulóni.

Zapchaj si uši,
rob, čo chceš,
skry sa pod svoj panpulón
– všade čuješ zvon.
Je noc a je panpuloká,
ale ja nezažmúrim oka.

Čoho sa bojíš?
Kto ťa straší?
Ved' to som ja
a klamem, až sa panpuláši.

2. Prečítaj si báseň ešte raz a dôsledne čítaj dĺžne.

3. Napíš:

Báseň podľa mňa je .....

V básni sa mi páči.....

V skutočnosti sa bojím, keď.....

4. Z básne vypíš do rámečkov rýmy:

5. Vo dvojiciach si nacvičte báseň a predved'te ju spolužiakom.

6. Zahrajte sa v triede: jeden z vás bude chlapec z básne. Ostatní budú Panpulóni.

7. Nakresli svojho Panpulóna a porozprávaj o ňom, prečo takto vyzerá.

7   **N á u š n i c a   v   u c h u - Daniel Hevier**

Mám to v suchu
Mám to suchu
Už mám náušnicu v uchu
Mama sa však tvári kyslo
A hovorí Ty si číslo

Tatko užíva svoj slovník
Ty raz skončíš v polepšovni
Vedel som že nie si anjel
Chýba Ti len tetovanie

Babka sa len prežehnala
A rýchlo ma z domu hnala
Zakvílila Milé dieťa
Čo sa blíži koniec sveta

Len dedko ma nechcel týrať
Je to vyslúžilý pirát
Pritisol ma k svojmu lícu
Mal tiež v uchu náušnicu

ÚLOHY K TEXTU:

- 1. Prečítaj si báseň dvakrát.**
- 2. Báseň číta celá trieda spoločne.**
- 3. Dopíš vety podľa seba:**

V básni sa mi najviac páči.....

Smiešne je:.....

Koniec sveta nastane .....

Chcel by som byť pirátom, lebo.....

.....

Do ucha by som si dal/a takúto náušnicu
pretože.....
.....

4. Porozmýšľaj a zakrúžkuj / dopíš, podľa teba správne tvrdenie:

Mat' niečo v suchu znamená :
a) že som suchý   b) že to, čo som spravil, bude dobré

Keď Ti niekto povie, že si číslo – znamená to:
a) vystrojil si nejakú hlúposť   b) máš pekné číslo na drese

Polepšovňa je.....

Koniec sveta v básni znamená:
a) všetci zomrieme   b) babka nerozumie náušnici v uchu
c) nastane veľká pohroma

Náušnicu v uchu mal aj .....
pretože bol .....

5. Prečítaj si básne ešte raz a vyhl'adaj rýmy. Napíš ich:

.....
.....

6. V skupinách nacvičte básne ako pieseň a predved'te ju spolužiakom.

Použite hudobné nástroje.

8   **Maoeoeoueáááááá**

Daniel Hevier

Tu prichádza Róbert Rúrka,
keď hovorí pritom žmurká.
Príma priateľ slávny frajer,
vraví rád výrazy na r.

Má rád bryndzu, rum a rezne,
frajerku má priamo v Brezne.
Na motorke frčí Hurá!
Pritom kričí ué uá.

Bystro kráča do roboty,
je inšpektor rýchlej roty.
Zazerá na rôzne strany,
pralinkami kŕmi vrany.

Mierny ako čierny krtko,
rozčúli sa príliš prudko.
Rozpáli sa ako rúra.
Kričí Sakra Ué uá.

To je ten, čo trčí z radu.
Raz za rok si strihá bradu.
V srdci širokom a dobrom,
skrýva krotkú krehkosť obrov.

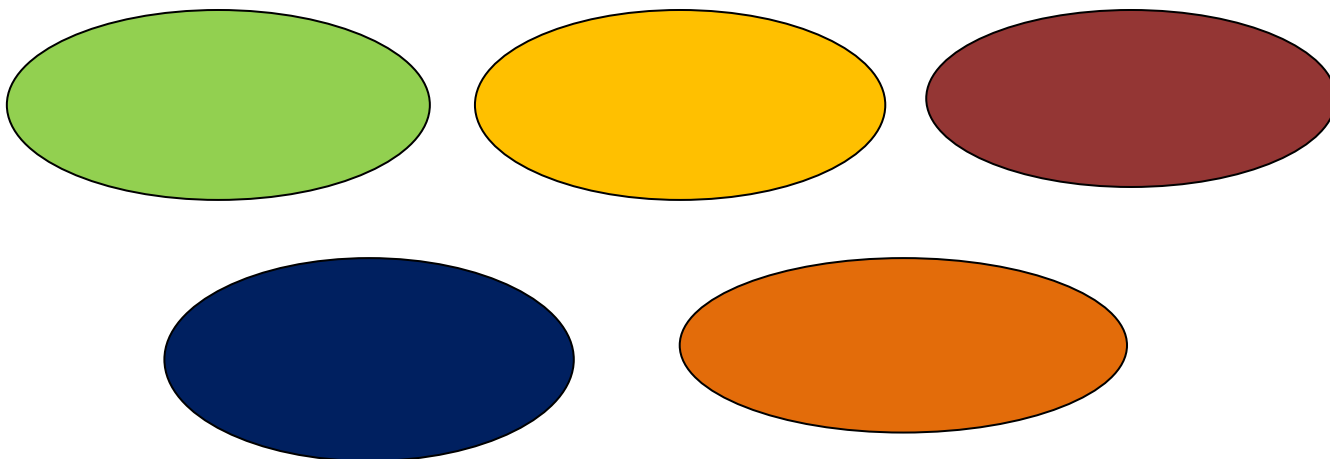
To je prosím Róbert Rúrka.
Z ruksaku mu trčí rúrka.
Tu prestáva však náš zámer,
precvičiť výrazy na r.

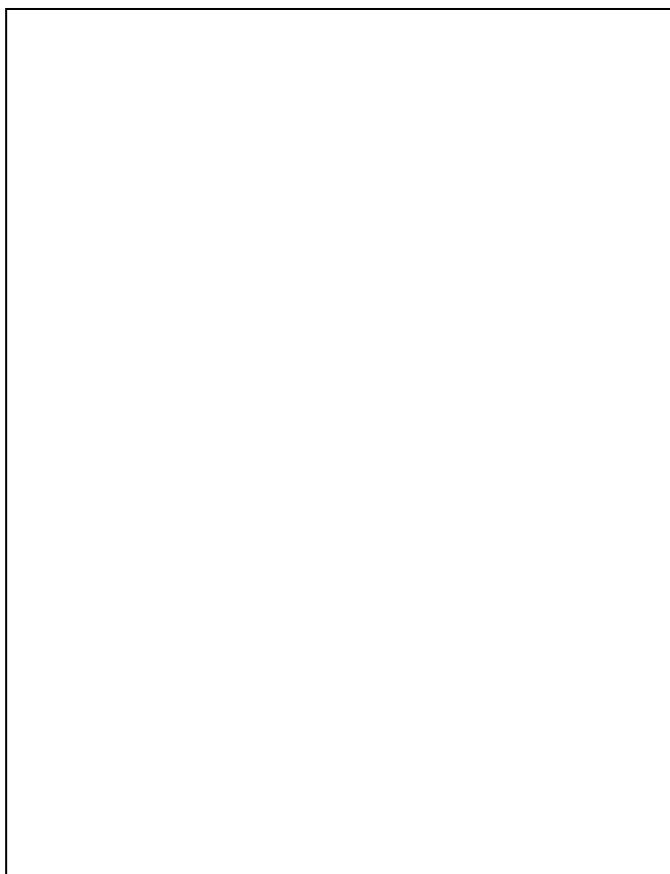
ÚLOHY K TEXTU:

1. Prečítaj si báseň.
2. Pri druhom čítaní si vyskúšaj ako by si báseň predniesol.
3. V dvojiciach si nacvičte krátke divadlo o Róbertovi. Jeden bude rozprávač a druhý Róbert. Striedajte priamu reč a reč rozprávača.

5. Do kruhov napíš 5 vlastností Róberta Rúrku:

6. Vyber si z básne jednu situáciu o Róbertovi a nakresli ju.

Prezri si obrázky. Napíš pod nich v akej súvislosti sú spomenuté v basin:

9 Z ríše zvierat

Vedeli ste že:

- Priemerný slon vyprodukuje za deň asi 25kg exkrementov.
- Sloniemu mláďaťu trvá pol roka kým sa naučí správne ovládať svoj chobot.
- Oko pštrosa je väčšie ako jeho mozog.
- Leňochod chodí rýchlosťou 3cm za minútu. Ak sa ponáhľa.
- Jediné jedlo ktoré šváby nezjedia je uhorka.

Aj žirafy sú veľmi zaujímavé zvieratá:

- Dokážu si čistiť uši vlastným jazykom.
- Leva dokážu zabiť jediným kopancom.
- Nemajú hlasivky.

A poďme do podmorského sveta:

- Delfíny spia s jedným okom otvoreným.
- Veľryby majú vyvinutý systém globálnej komunikačnej siete a dokážu sa dorozumievať na vzdialenosť do okruhu až 10 000 kilometrov.
- Samček koníka morského privádza na svet mláďatá, nie samička.
- Zlatá rybka má pamäťové rozpätie troch sekúnd.
- Netopiere odlietajú vždy vľavo pri opustení jaskyne.

Úlohy k textu:

1. Prečítaj si každý text dvakrát.
2. Spoločne so spolužiakom si prečítajte na striedačku text.
3. Diskutujte o texte

Napíš podľa seba:

Najviac ma zaujalo.....

.....

Smiešne je.....

.....

Chcel by som byť (zvierat'om z textu)..... pretože by som mohol

.....

.....

<http://www.pluska.sk/magazin/zaujímavosti/zaujímavosti/07/zirafy-nemaju-hlasivky-dalsich-10-zaujímavosti-zvieratach.html>

4. Prečítajte si so spolužiakom vaše odpovede.

5. Vo dvojiciach navštívte stránku <http://www.milujemcestovanie.sk/fascinujuce-fakty-o-zvieratach-2/>

<http://www.purple.weblahko.sk/Nasi-domaci-milacikovia.html>

Dočítate sa ďalšie zaujímavosti o zvieratách.

- Spracujte informácie o 3 zvieratách. Pripravte ich ako prezentáciu pre spolužiakov.

10 CISÁROVE NOVÉ ŠATY

Hans Christian Andersen

Pred dávnymi rokmi žil cisár, ktorý mal tak nesmierne rád pekné nové šaty, že všetky peniaze vydával na parádu. Nestaral sa o svojich vojakov, nedbal o divadlo ani o poľovačky, stále sa ukazoval v nových šatách. Každú hodinu mal iný odev, a ako sa obyčajne hovorí o kráľovi, že zasadá v rade, tak tu sa vždy vravelo: „Cisár je v obliekárni!“

Raz prišli do cisárovho paláca dvaja šibali. Vydávali sa za tkáčov a vraveli, že vedia utkať najkrajšiu látku, akú si len možno predstaviť. Táto látka bude mať nie len neobyčajné farby a vzorku, ale šaty z nej budú mať podivuhodnú vlastnosť: budú neviditeľné každému, kto nie je súci pre svoj úrad alebo kto je nevýslovne hlúpy.

„To by boli znamenité šaty,“ pomyslel si cisár. „Ak by som si ich obliekol, mohol by som rozoznať hlúpych od múdrych! Ba veru, tú látku mi musia zaraz utkať!“ A hneď vyplatil šibalom hľbu peňazí, aby sa mohli pustiť do práce. Ešte v ten deň si tkáči postavili svoje krosná a tvárili sa akoby tkali, no osnovy boli prázdne. Deň čo deň si pýtali tkáči od cisára najjemnejší hodváb a zlaté nite. Všetko si schovali do vlastných vreciek a potom dlho do noci tkali na prázdnych krosnách.

Onedlho chcel cisár vedieť, koľko toho tkáči utkali. Akosi čudne sa mu však zovrelo srdce, keď si pomyslel, že ten kto je hlúpy alebo nie je súci vykonávať svoj úrad, nemôže látku vidieť. O sebe bol presvedčený, že sa nemusí báť. Nieкого však predsa poslal, nech sa pozrie, ako to vyzerá. „Pošlem ku tkáčom svojho starého statočného ministra!“ rozhodol sa cisár. „On najlepšie posúdi, ako tá látka vyzerá, lebo má rozum a nikto nezastane svoj úrad lepšie ako on!“

Šiel teda starý dobrý minister pozrieť látku, no nech pozeral ako chcel, na krosnách nevidel nič. „Vari som hlúpy a nesúci pre svoj úrad?“ pomyslel si radca, „nik sa nesmie dozvedieť, že látku nevidím.“ A tak opísal cisárovi látku tak, ako to počul od tkáčov. „Je nádherná, čarokrásna. Tá vzorka a tie farby!“ vychvaľoval ju.

Keď cisár poslal za tkáčmi aj ďalších zo svojich verných a spoľahlivých úradníkov a oni tiež chválili farbu a vzory látky, rozhodol sa, že sa na ňu pôjde pozrieť sám. Vybral sa k prešibaným tkáčom a za ním celý zástup dvoranov a úradníkov. „Ach veď to je grandiózne!“ vraveli dvorania. „Pozrite len na tú vzorku, na tie farby!“ a ukazovali na prázdne krosná, lebo sa nazdali, že ostatní látku vidia.

„Čože je to!“ pomyslel si cisár. „Ja nič nevidím! To je strašné, som vari hlúpy? Alebo azda nie som súci cisár? Na to nesmie nikto prísť“ a otočil sa k celému svojmu dvoru. „Ó látka je pekná, znamenitá, úplne nádherná!“ povedal cisár. „Som s ňou nanajvýš spokojný!“ prikyvoval a pozeral na prázdne krosná. Nechcel povedať, že nič nevidí. Všetci prítomní tiež nechceli vyzerieť hlúpo a preto vraveli tak ako cisár. „Ó látka je veľmi pekná, nádherná“ a radili mu, aby si z tejto látky dal ušiť šaty na veľký sprievod, ktorý práve pripravovali.

Celú noc pred sprievodom, tkáči sedeli pri práci. Tvárili sa, že vyberali látku z krosien, strihali vo vzduchu veľkými nožnicami, šili ihlou bez cverny až konečne povedali: „Prosím, šaty sú už hotové!“

Onedlho už cisár stál pred veľkým zrkadlom a tkáči mu pomáhali obliecť nové šaty. Tvárili sa, akoby mu po kúsku obliekali nohavice, košeľu i dlhú vlečku. Ach či sú krásne! Ako znamenite padnú!“ vraveli všetci. Tá vzorka! Tie farby! Je to drahocenný odev!“ Cisár sa vykrúcal pred zrkadlom lebo chcel, aby to vyzeralo, že naozaj obdivuje svoje nádherné šaty a napokon sa pobral na sprievod.

Rýchlo sa po meste roznieslo, že šaty môžu vidieť len múdry a svojho úradu súci ľudia a tak, keď sa objavil sprievod na čele, ktorého kráčal cisár, všetci ľudia na uliciach vraveli: „Ach aké nádherné šaty má cisár! Akú čarokrásnu vlečku! Ach či mu to pristane!“ Nikto sa nechcel prezradiť, že nič nevidí.

Odrazu však akési dieťa vykričlo: „Ale veď je nahý!“ „Bože na nebi, čujte ten nevinný hlas!“ povedal otec dieťaťa. A ľudia si šepkali, čo povedalo dieťa. „Veď je nahý, malé dieťa to povedalo, nahý je!“ „Nahý je!“ volal nakoniec celý ľud. Tu cisára zamrazilo, lebo sa nazdal, že majú pravdu, ale pomyslel si: „Teraz musím vydržať až do konca sprievodu“ a vykročil ešte pyšnejšie.

Úlohy k textu:

1. Ktoré slovo najlepšie charakterizuje tento text?

- a) strašidelný   b) napínavý   c) poučný

2. Podčiarkni v texte vety, ktoré opisujú ako hovorili všetci o látke.

3. Vypíš aspoň tri vlastnosti, ktoré mal cisár.

.....

4. Zakrúžkuj pravdivé tvrdenie, preškrtni nepravdivé tvrdenie a oprav ho.

- Cisár mal veľmi rád poľovačky a každý deň chodieval do divadla.

.....

- Dieťa z davu vykričlo: „Ale veď je nahý“.

.....

- Tkáči chceli pomôcť cisárovi, aby vedel rozoznať hlúpych ľudí od múdrych.

.....

5. Nájdi v texte časť, ktorá sa ti najviac páčila a farebne ju vyznač.

6. Vymysli iný koniec príbehu:

.....

.....

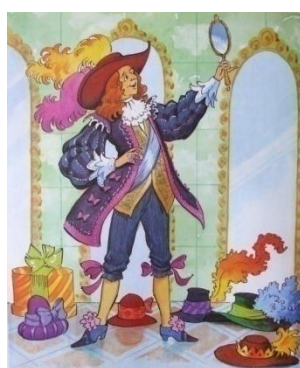
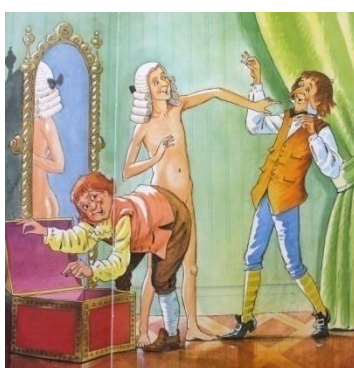
7. Aké ponaučenie podľa teba plynie z príbehu?

.....

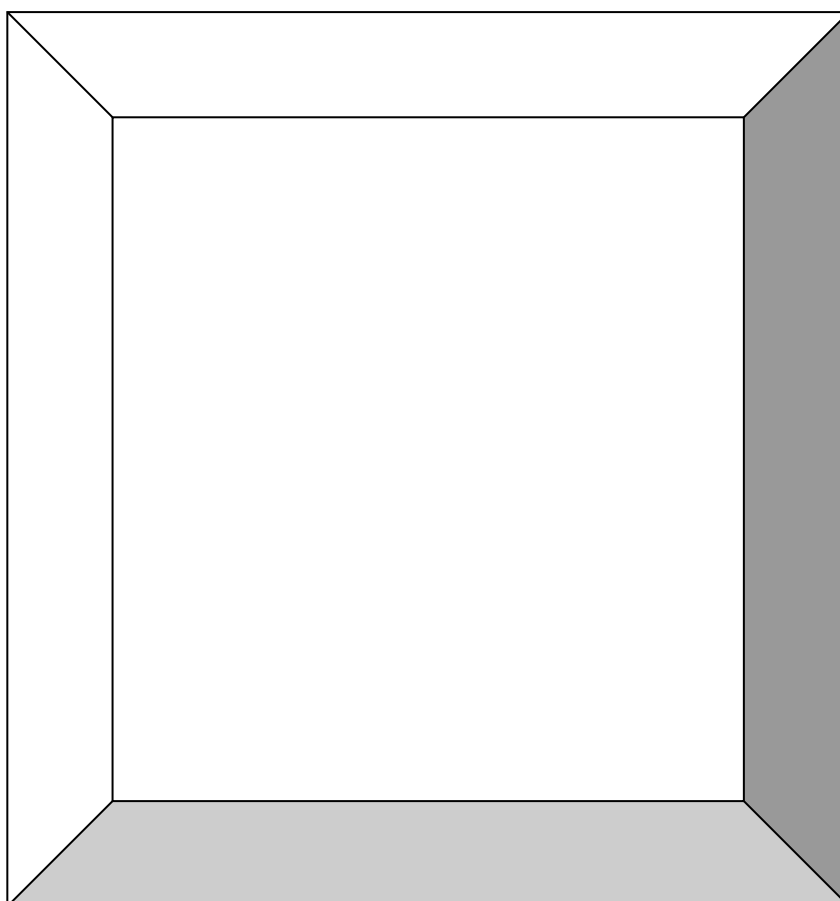
.....

8. Napiš k obrázkom čísla 1- 6 podľa toho ako nasleduje dej v rozprávke.

9. Ako si si pri čítaní predstavil cisára? Nakresli ho.

Kedysi, bolo to už dávno, som žila vo svete, kde ľudia verili na bosorky, pretože tam naozaj jestvovali. Robili ľuďom i zvieratám zle, škodili, kde mohli. Ja som bola jednou z nich. Bola som ešte mladá, mala som iba desaťdeväť rokov a práve na dvesté narodeniny som mala urobiť skúšku, aby som sa dostala medzi staršie ježibaby. Dostala som veľmi ťažkú úlohu. Mala som ísť do ľudského sveta a ukradnúť dve deti – dvojčatá, chlapca a dievčatko.

Pomocou kúziel som sa dostala až sem, vyhladla som si párík dvojčiat a zamestnala som sa v škôlke, do ktorej chodili.

V škôlke bolo mnoho detí a veľmi si ma obľúbili. Bola som tam asi mesiac, keď prišiel Deň matiek. Deti mali nacvičené krásne predstavenie, všetky boli vyobliekané a tešili sa, že budú vystupovať pred rodičmi. Program sa už dávno začal, keď som si všimla, že „moje“ dvojčatá sú smutné. *Ich mamička totiž neprišla.*

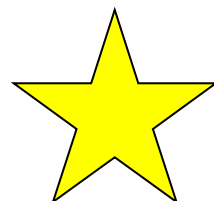
Neprišla ani do konca programu, ani keď zatvárali škôlku, a tak som sa ponúkla, že deti odvediem domov. Bola to skvelá príležitosť na únos. Ibaže keď mi obidve deti dôverčivo vložili svoje rúčky do dlaní, prvý raz som v srdci pocítila svetlo lásky. Bolo to také nečakané, že som deti namiesto k bosorkám odviedla rovno domov.

Tam som sa dozvedela, že žijú v prenajatom byte a ich ocino je niekde ďaleko a vôbec s nimi nebýva. Mama sa mne aj deťom ospravedlňovala, že neprišla, ale musela ostať dlho v práci, lebo jej ochorela kolegyňa. A keď utekala do škôlky, našla tam len upratovačku. Ponáhľala sa domov a cestou sme sa asi minuli. Bola veľmi utrápená, ale keď pozrela na svoje deti, oči jej zažiarili, tvár sa jej vyjasnila, bolo vidieť, že ich veľmi ľúbi.

V noci som vôbec nespala. Prehadzovala som sa v posteli a rozmýšľala som. Nad ránom som sa rozhodla. Nielenže nechám deti na pokoji, ale použijem aj jedinečné kúzlo, ktoré im privolá šťastie. Môžem ho použiť iba jediný raz v živote

a do sveta bosoriek sa už potom nemôžem nikdy vrátiť. Mamine a jej dvojčatám sa začalo dariť. A predstavte si, nakoniec sa im ozval aj ocino, o ktorom si mysleli, že ho už v živote neuvidia.

A tak som ostala vo svete ľudí a aj ja som si našla svoju rodinu. Nijaké kúzla už nepotrebujeme. Máme sa radi a to je v živote najdôležitejšie.

ÚLOHY K TEXTU:

1. Prečítaj si príbeh a porozmýšľaj o ňom.

2. Odpovedz podľa seba :

- Keď som dočítal/a príbeh, napadlo mi že.....

.....
.....

- Vyfarbi slová, ktoré podľa teba charakterizujú príbeh:

strašidelný

smutný

citlivý

prírodovedný

náučný

fantastický

komický

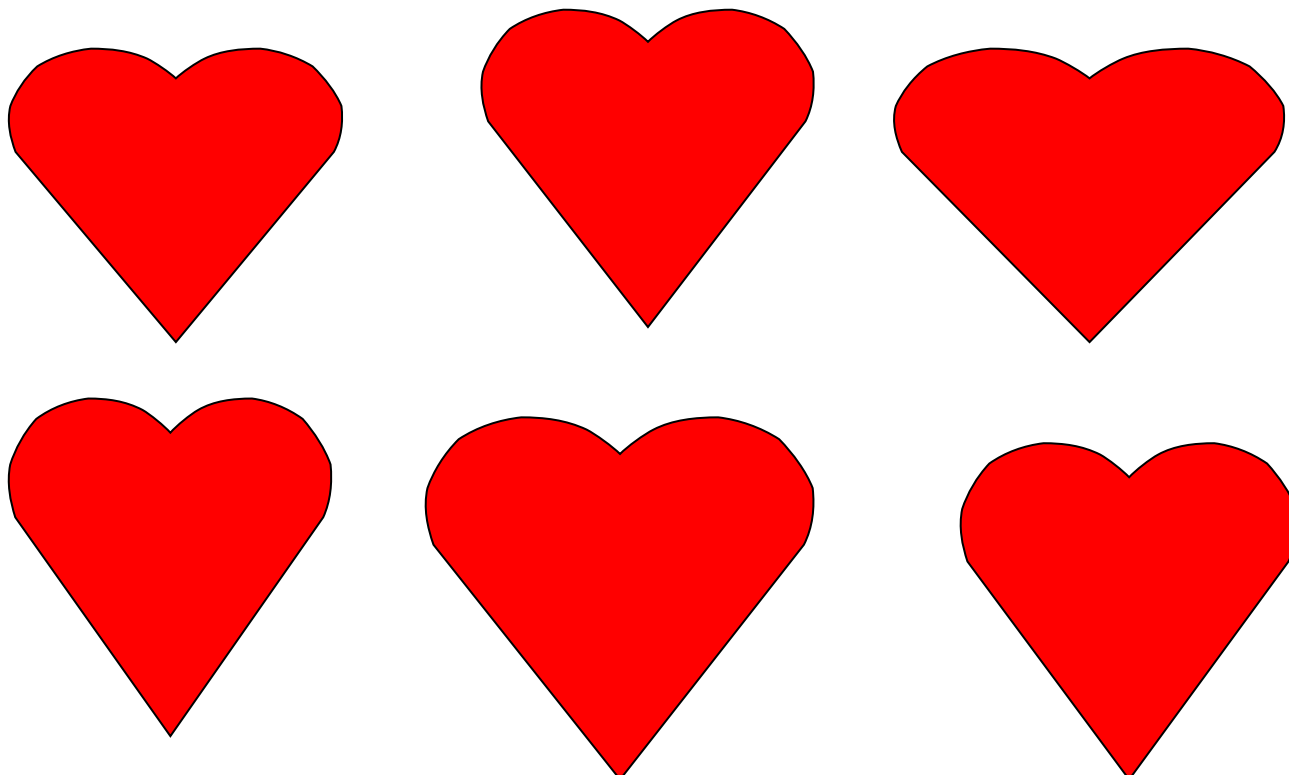
- Keby si bol/a čarodejnica, použila by si kúzlo šťastia, aby

.....
.....

3. Prečítaj si tvrdenia. Napíš ÁNO/NIE podľa správnosti:

- Bosorky žijú dnes medzi ľuďmi. ....
- Bosorka v príbehu oslávila 200 rokov. ....
- Bosorka mala ukradnúť 2 chlapcov. ....
- Bosorka sa zamestnala na kúpalisku a deti si ju obľúbili. ....
- Všetci rodičia prišli na predstavenie. ....
- Deti pozvali bosorku k sebe domov. ....
- Bosorka použila kúzlo nešťastia. ....
- Teraz žije bosorka v našom svete a má rodinu. ....
- Mat' niekoho rád je v živote najdôležitejšie. ....

4. Do srdiečok napíš, čo všetko robíš typre ľuďí, ktorých máš rád:

Použitá literatúra a zdroje

Hevier, Daniel. 2005. *Päťka z nudy*. Bratislava: SPN Mladé letá, 2005. 167 s. ISBN 80 – 10 – 00828 1

Futová Gabriela. Kúzlo šťastia. 2014. [cit. 2014.05.13.] Dostupné na internete:

http://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=182164

Indiánske kmene. 2014. [cit. 2014.05.14.] Dostupné na internete:

<http://www.jojo.sk/deti/clanok/indianske-kmene>

Indiánska rozprávka. 2014. [cit. 2014.05.14.] Dostupné na internete:

<http://najlepsiepredeti.sk/archives/206-Indianska-rozpravka.html>

Válek Miroslav. Panpulóni. 2014. [cit. 2014.05.14.] Dostupné na internete:

<http://inforum.artforum.sk/inforum/nedelna-davka-poezie/2c8494/specialna-davka-poezie-vi-diel>

Zaujímavosti o zvieratách. 2014. [cit. 2014.05.14.] Dostupné na internete:

<http://www.pluska.sk/magazin/zaujimavosti/zaujimavosti/07/zirafy-nemaju-hlasivky-dalsich-10-zaujimavosti-zvieratach.html>

Zvedavá čokoláda. 2014. [cit. 2014.05.14.] Dostupné na internete:

<http://citajmedetom.pravda.sk/vasa-tvorba/clanok/19501-zvedava-cokolada-alebo-ako-si-salonka-zalozila-salon-krasy/>

Plán krúžku: ČÍTAJME HRAVO PRE 4. ROČNÍK ZŠ

Šk. rok 2013/2014 Vyučuje: Mgr. Andrea Karkošiaková

X.	Indiánske kmene	Poznať kultúru a život indiánov. Práca s textom, vyhľadanie informácií v texte. Vyjadriť vlastný názor. Prezentácia pred triedou. Dramatizácia.
	Indiánska rozprávka	
XI.	Osemtisícovky	Dozvedieť sa o osemtisícových vrchoch, ich pomenovanie, čítanie s porozumením, kvíz. Informovanosť o správaní sa v horách, správnom oblečení. Získať poznatky o Tatrách, vedieť ich spracovať. Práca s internetom a vyhľadanie informácií.
	Ideme do hôr	
	Tatry	
XII.	Stridžie dni, Ondrejské zvyky, Vianočné tradície, Vianoce inde vo svete	Prostredníctvom čítania poznávať naše zvyky a tradície. Vedieť sa orientovať v texte, vyhľadať a správne doplniť informáciu. Dramatizácia riekaniiek a rečňovaniek.
I.	Taragel' D. – Rozprávka o Anči, ktorá sa neumývala	Rozvíjať rýchlosť čítania, orientáciu v texte. Vedieť vyjadriť vlastný názor, rozvíjať predstavivosť, fantáziu a písaný orejav.
	Taragel' D. – O Vierke, ktorá sa špárala v nose	
II.	Hevier Daniel- Náušnica v uchu	Porozumieť umeleckému textu. Vedieť vyhľadať rýmy, práca s básňou ako prednes. Vyjadriť vlastný názor. Dramatizácia a zhudobnenie textu.
	Hevier D. Maoeoeouáááá	
	Hevier D. – Výber z básní.	
III.	Z riše zvierat	Práca s internetom a vyhľadanie informácií o zvieratách. Porozumenie čítanému textu.
	Čítanie z kníh o zvieratách	
IV.	Eudové rozpávky versus Klasické rozprávky	Poznať ľudové a klasické rozprávky. Rozvoj techniky čítania a čítania sporozumením. Vedieť sa orientovať v texte, vyhľadať informácie, porozumieť textu a dopĺňanie do textu.
V.	Futová Gabriela: Keby som bola bosorka, Brata musíš posláchať.	Poznať knihy slovenskej autarky. Rozvíjať rýchlosť čítania, orientáciu v texte a porozumenie. Vedieť vyjadriť vlastný názor a zdôvodniť ho.
VI.	Čitateľské dielne	Prečítať vlastný / knižný príbeh / báseň, prezentácia pred triedou. Príprava pracovného listu pre triedu k čítanému textu. Vyhodnotenie celoročných aktivít.